

DÜNYA AHISKA TÜRKLERİ BİRLİĞİ KONGRESİ KAZAKİSTAN'DA YAPILDI

 Bizim Ahıska

Ahıska Türklerinin sivil toplum öncüleri 2 Ağustos'ta Almatı'da bir araya geldiler.

Uluslararası alanda faaliyet göstermek üzere kurulan ve kısa adı DATÜB olan **Dünya Ahıska Türkleri Birliği**nin tüzüğü, Türkiye Cumhuriyeti Bakanlar Kurulunca 29 Haziran 2010'da onaylandı. Birliğin olağan yönetiminin oluşturulması için hazırlıklara hemen başlandı. Bu amaçla ilk mahallî kongre, Kazakistan'da faaliyet gösteren ve DATÜB'e bağlı dernekler ve federasyonlarca Almatı'da gerçekleştirildi.

DATÜB Başkanı Ziyatdin İsmihanoğlu'nun ev sahipliği ile Almatı-Astana Otel'de toplanan dernek temsilcileri, Ahıska Türklerinin vatana dönüşü ve yaşadıkları yerlerdeki meselelerin çözümü gibi konuları görüşüp tartıştılar.

Kongre başkanlığını yapan DATÜB'ün kurucu başkanı Ziyatdin İsmihanoğlu Kassanov, "*Birlikte güç var, sloganıyla hareket etmemiz gerekir.*" diyerek mevcut haldeki dağınıklığa son verilmesi gerektiğini ifade etti. Söz alan temsilciler, Ahıska Türklerinin muhtelif yerlerdeki dernekleri arasında iş ve fikir birliğinin sağlanması

için nasıl hareket edilmesi hususunda düşüncelerini açıkladılar.

Toplantıya Gürcistan, Özbekistan, Kırgızistan, Azerbaycan, Amerika Birleşik Devletleri, Ukrayna'dan da katılanlar oldu. Türkiye'den Prof. Dr. İlyas Doğan, Azerbaycan'dan İbrahim Burhanov, Bekir Mamoyev, Gürcistan'dan İsmail Molidze, Kırgızistan'dan Mürefeddin Sakimov gibi Ahıskalı liderler de vardı.

Kongrede delege seçiminin yanı sıra yayınlanan bildiride Kırgızistan'daki Ahıska Türklerinin içinde buldukları zor şartlara dikkat çekildi. Bu meselenin çözümü için Türkiye ve dünyaya çağrıda bulunuldu. Özbekistan'dan katılımın gerçekleşmesinden duyulan memnuniyet ifade edildi. Gürcistan'ın vatana dönüşü engelleme yönündeki katı tutumuna dikkat çekilerek bu durumun hakka ve adalete aykırılığı belirtildi. Dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın bütün Ahıskalıların bu haksızlığı dile getirmeleri ve kendi aralarında işbirliğini daha da güçlendirmeleri çağrısında bulunuldu.

Sonraki mahallî kongrelerin ilki 14 Ekim 2010'da Azerbaycan'da yapılacaktır.

ARDANUÇ'TA OSMANLI İZLERİ SİLİNMEK Mİ İSTENİYOR?

 Ükü ÖNAL

Kanunî devri Diyarbekir, Van ve Erzurum Beylerbeyi olan Ardanuç Fatihî Gazi İskender Paşanın Ardanuç'taki hatırası sahipsiz kaldı.

İskender Paşa, 1551 yılında Erzurum Beylerbeyi olduğu sırada, İran Safevî nüfuzundaki Ahıska Kıpçak Atabekleri hükûmeti toprağı olan Ardanuç ve Ardahan bölgesini Osmanlı ülkesine katmıştır.

İskender Paşa, Ardanuç'ta Akkoyunlular zamanından kalma harap durumdaki camiyi yaptırarak ibadete açmıştır. Camiinin giderleri için civardan satın aldığı arsa üzerine yaptırdığı altmış dükkânın gelirini vakfetmiştir. Ayrıca yaptırdığı ev, fırın, boyahane gibi gayrimenkullerin gelirlerini de bu camiye bırakmıştır.

Ardanuç'un Rus işgali sırasında bu caminin minaresi yıkılmış, cami de bir süre depo olarak kullanılmıştır. İlçe merkezinin aşağıya nakledilmesiyle dükkânlar kullanılmaz ve harap hâle gelmiştir. Ardanuç'ta Osmanlı'nın ilk eserleri olan bu dükkânların bir bölümü satılarak cami müstemilâtından çıkmış.

Bu caminin vakfı da İskender Paşa ahfadından Av. Reşit İskenderoğlu'na geçmiştir. Ankara'da gördüğüm Reşit Beye, "Kanunî zamanındaki dedenizi nasıl bulup vakfı üzerinize aldınız?" diye sordum. Bir zamanlar senatör olan ağabeyinin yaptırdığını söyledi.

Camii ve türbeler aslına uygun restore edilmelidir. Türbeler perişan, sandukası bile yok. Defineciler buraları perişan etmiş. Sahipsiz kalan tarih hazinelerimizi bir taraftan zaman yok ederken diğer taraftan da talancılar kol geziyor.

On yıl kadar önce A. Irmaklar köyünden gece gelen Mehmet Aksakal yolda Çorum plakalı bir arabanın arkasında sarıklı mezar taşlarının sökülüp götürüldüğünü görmüş!

Vakıflar Genel Müdürlüğüne müracaat ettim ve bu vakıf hakkında bilgi istedim. Nedense böyle bir vakıf yoktur diye cevap verdiler. (Vakıflar Genel Müd.10.08.2009 gün ve 11583 sayılı yazıyla. Enver Altıntaş-Kültür ve Tescil Dire Başkanı).

Hâlbuki birçok yazışma ve kitaplara geçmiş ifadeler, Vakıflar Genel Müdürlüğünden çıkmıştır. Ardanuç'taki vakfın temsilcisi var.

İskender Paşa, camii için bu kadar akar bırakmış olmasına rağmen camiiin şu andaki durumu ve dükkânlarının sembolik rakamla satılmasına akıl ermiyor. Osmanlı'nın Ardanuç'taki izleri silinmek mi isteniyor? Kültür Bakanlığı Arhavi Festivaline yüz milyar gönderecek güce sahipken neden bu tarihî dükkânlar onarılmıyor? Anadolu'da Türk'e ait olmayan eserlere restore edilirken kendi eserlerimizin bu şekilde kaderine terk edilmesi çok hazin...

KÜLTÜR BAKANLIĞI CEVAP VERMELİDİR!

 Bizim Ahıska

KARABAĞ'DAN KARA BİR FOTOĞRAF

Akdam: Ermenilerin, Azerbaycan'ın Ermeni işgali altındaki Akdam şehrinde 1868-1870 yılları arasında mimar Kerbalai Safi Khan Qarabaghi tarafından inşa edilen tarihî camiyi inek ve domuzların tutulduğu bir ahıra çevirdiği ortaya çıktı. Bölgeye giden Rus gazeteci Andrei Galafyev, Kavkazcenter'de yayınlanan haberinde, caminin çatısının çöktüğünü, pencere ve kapılarının kırıldığını, zeminin zarar gördüğünü ve ibadethânenin ahır olarak kullanıldığını yazdı.

Askerler eşlik etti.

Akdam şehrinin 23 Temmuz 1993'teki işgal sırasında tahrip edildiğini kaydeden Andrei Galafyev açıklamalarında şunları söyledi: "Camiyi ziyaret etmeden önce askerler bizden dokümanlarımızı göstermemizi talep etti. Daha sonra da yanımıza bize eşlik edecek bir asker vermekte ısrar ettiler. Fotoğraf almamıza izin verdikleri için şanslıydık fakat sadece caminin fotoğraflarını almamıza ses çıkarmadılar. Cami gerçekten muhteşemdi ve iki güzel minaresi vardı. Fakat caminin zemini tamamiyle hayvan gübresiyle kaplanmıştı."

Cami zemini gübre kaplı!

Rus gazetecinin objektifine yansıyan görüntülerde 140 yıllık tarihî ibadethânenin inek ve domuzların tutulduğu bir ahıra çevrildiği ortaya çıktı. Tabanı tamamiyle hayvan gübresiyle kaplanan cami tam bir harabe...

Basın, 24 Haziran 2010 Perşembe

YA AHISKA?

Türkiye'de tarihî yapılarımız günden güne yok olurken nedense Hristiyan eserleri ihya etme, diriltme konusunda bir hassasiyet görülmektedir. Van Gölü Akdamar adasındaki kilise, dünyanın parası dökülerek restore edildi. Sırada Gürcüleri memnun etmek için Erzurum ve Artvin'de Bagratlı eseri kiliselerin onarılması varmış! Kırk defa yazdık söyledik: Bagratlı hanedanının Gürcü olduğu sadece Gürcülerin rivayetidir. Bu aile, Ermeni'ye sorsan Ermeni, Gürcü'ye sorsan Gürcü! Başkasına sorsan Yahudi, bir başkası Saka Türkü! Bu husus tarihçiler tarafından aydınlatılmalıdır. Yoksa cahil birkaç memurun kafasına göre tarihî eserler, milyonlarca lira harcayarak onarılıp ona buna armağan edilemez! **Bizim Ahıska** bu konunun takipçisi olacaktır.

Öyle anlaşılıyor ki Türk milletinin alicenaplığı hep tek taraflı kalıyor.

Ahıska'da camiler kan ağlıyor! **Sakunet** camisi ne hâldedir gördünüz mü? Ahıska Kalesindeki tarihî **Ahmediye Camii** ne hâldedir? Kültür Bakanlığımızın memurları buralara gitmiş, incelemeler yapmışlar mı?

Hiç yorum yapmadan bir gazete haberini okuyucularımızın dikkatine sunuyoruz:

Öşvank Manastırı Restore Edilecek

Hristiyan Gürcülerin her yıl hac ziyareti gerçekleştirdiği harabe halindeki Öşvank Manastırı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca bu yıl restorasyon programına alındı. Manastırın rölöve ve restütisyon projelerinin çıkartılmasının ardından restorasyon çalışmalar önümüzdeki yıl içerisinde başlatılacak.

Erzurum'un Uzundere ilçesi Çamlıyamaç köyünde bulunan tarihi Öşvank Manastırı, Gürcüler tarafından kutsal kabul ediliyor. Her yıl binlerce Gürcü'nün ziyaret ederek hacı olduğu Öşvank Manastırı'nı restore ettirmek için Kültür ve Turizm Bakanlığı harekete geçti. Erzurum Rölöve ve Anıtlar Müdürü Suat Bakır, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın Öşvank Manastırı'nın restorasyon çalışmasını 'Büyük proje' kapsamına aldığını açıkladı.

Bu amaçla bakanlığın rölöve, restorasyon, restütisyon projeleri için 200 bin TL ödenek çıkarttığını kaydeden Bakır, söz konusu projelerin tamamlanmasının ardından 2012 yılında restorasyon çalışmalarının başlatılacağına dikkat çekti. Bakır, "Erzurum Rölöve ve Anıtlar Müdürlüğü'nün denetiminde Öşvank Manastırı'nın restorasyon çalışmaları başlayacak. Hristiyan Gürcüler için kutsal kabul edilen Manastırın restorasyon çalışmasının tamamlanmasıyla

birlikte inanç turizmi kapsamında bölgemize turist patlaması yaşanacak." diye konuştu

SORUYORUZ!

1. Çoruh Havzası'ndaki kiliselerin Gürcülerle ne alâkası var?
2. Ahıska şehrindeki ünlü **Ahmediye Camii** ve medreselerinin restorasyonu düşünülmekte midir?
3. **Acara**'da Müslüman köylerine zorla kilise yaparak papaz tayin eden Gürcistan şimdi de Türkiye'ye mi el attı?

Ahıska-Ahmediye Camii.

DIŞİŞLERİ BAKANLIĞINDAN AÇIKLAMA BEKLİYORUZ! GÜRCİSTAN AHISKA TÜRKLERİNE ZULMETMEKTEN YORULMADI MI?

Dergimizin 16. Sayısında, "Ahıskalı Yaşar Posof'ta Okuyacak." başlıklı bir haber yazımız çıkmıştı. Bu haberde, Posof Kaymakamlığı, Ahıska'ya dönmüş ailelerden biri olan Abamüslim ve Dilara çiftinin Azerbaycan'da okula başlayan ilköğretim çağındaki oğlu Yaşar Arifov'u Posof Halitpaşa Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna kabul etti. Bu yıl 8. sınıfa kaydolun Yaşar, Posoflu kardeşlerinin arasında okumanın sevincini yaşamaktadır, deniliyordu.

Bu sayımızın baskıya gireceği sırada Posof'tan gelen haber bizi derinden üzdü. Zira Yaşar artık Posof'ta okuyamayacakmış! Bu sevimsiz haberi tashih etmek için o zamanın Posof Kaymakamı, şimdi Tunceli Vali Yardımcısı Muammer Köken ve Posof'taki mahallî basın mensuplarıyla telefonla görüştük. Maalesef haber doğruydu.

Ahıska sürgünlerinden Abamüslim Arifov, Ahıska'ya dönmüş ve Gürcistan vatandaşı olmuştu. Daha önce bir şey demeyen Gürcü makamları, oğlu Yaşar'ın Posof'ta okumasına müsaade etmiyormuş! Baba, Posof'tan çocuğunun tasdiknamesini almak mecburiyetinde kalmıştır. Büyük oğlu Davut da Posof'ta çalışmaktayken, Ahıska'ya, ailesinin yanına gitmesine müsaade edilmemiştir. Çaresiz kalan Davut, Nahcivan üzerinden

Azerbaycan'a gitmek zorunda kalmıştır.

Dergimizin 17. Sayısında "Posof'ta Garip ve Hüznü Bir Bekleyiş" başlıklı bir haberde Ahıska'da yaşayan ve 2010 yılı başında Posof'a ziyaret için gelen bir hemşehrimizin dönüş yolunda Ahıska'ya bırakılmadığını haber vermiştik. Konuyu ilettiğimiz Türk makamları, Gürcü makamlarından ciddi bir cevap alamamışlardı. Bunları okuyucularımıza bildirmedi. O konuyu kapattık. Fakat geçen süre içinde Gürcistan'ın iyi niyetli olmadığı anlaşıldı. Son olay yani küçük Yaşar'ın Posof'ta okumasına müsaade edilmemesi ve ağabeyinin de Ahıska'ya bırakılmaması, meselenin ciddî bir krize doğru gittiğini göstermektedir. Zira dün bir kişi, bugün bir kişi, yarın ne olacak? Hep böyle mi devam edecek?

Bölgeden alınan haberler, Gürcistan'ın Ahıska Türklerine karşı yıldırma ve sindirme gayreti içinde olduğunu ortaya koymaktadır. 2011 yılı, Gürcistan'a müracaat eden hemşehrilerimizin fiilen dönüş yılı olacaktır.

Peki soruyoruz Gürcistan, yüz yıldan beri zulmettiği insanlara böyle mi davranacaktır? Türkiye Cumhuriyeti'nin ilgili makamları bir açıklama yapmalıdır. Hemşehrilerimiz bu sayfalarda bir açıklama yazısı görmek istiyorlar.